

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ κ. ΓΡ. ΚΑΣΙΜΑΤΗ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΝ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ.

Φίλοι Σπουδασταί, Φίλοι Καθηγηταί,

Σᾶς προτάσσω, ἀγαπητοί σπουδασταί, γιατί σεῖς σήμερον εἶσθε τὰ τιμώμενα πρόσωπα, σεῖς εἶσθε σήμερον οἱ πρῶτοι. Καί, ώς τιμώμενα πρόσωπα, φέρετε σεῖς τὸ βάρος τῆς σημασίας τῆς ἡμέρας αὐτῆς.

Σήμερα ἐπέρχεται μία σοβαρὰ μεταβολὴ εἰς τὴν ζωὴν σας. Γίνεσθε ἀκαδημαϊκοὶ πολῖται. Αὐτὸς σημαίνει ὅτι εἰσέρχεσθε εἰς ἕνα νέον στίβον, τὸν στίβον τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης, τῆς μελέτης καὶ τῆς ἀμίλλης διὰ τὴν γνῶσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν. Ἀρχίζετε μίαν νέαν ζωὴν, γεμάτη ἀπὸ συνεχεῖς προσπάθειες, χωρὶς τέρμα, διότι ἡ ἔκτασις τῆς γνώσεως ἔχει ὄροσημον τὸ ἄπειρον.

Θὰ ἥθελα νὰ σᾶς δώσω κι' ἐγὼ ἀπὸ τῆς ἔδρας αὐτῆς μερικὰς συμβουλὰς καὶ σᾶς παρακαλῶ, μή τρομάζετε, γιατί, ἀπὸ τοὺς γεροντοτέρους, καὶ πρέπει, ἀλλοίμονον, νὰ διμολογήσωμεν, φίλε Κε Πρύτανι, ὅτι εἴμαστε ἀρκετά μεγάλοι πλέον, συμβουλάς καὶ παραινέσεις νὰ ἀκούετε.

Αὐτὸς βέβαια, νὰ ἀκούετε δηλαδὴ τὶς συμβουλές μας, σᾶς κουράζει καὶ σᾶς προκαλεῖ, τὸ ξέρω, γιατί καὶ ἡμεῖς περάσαμε ἀπὸ τὴν θέσιν σας καὶ ἡμεῖς ὑπῆρξαμε φοιτηταί, σᾶς προκαλεῖ λέγω κάποια δυσφορία.

Δὲν ἔχω πολλὰ νὰ σᾶς πῦ, ἀγαπητοί μου σπουδασταί, διότι μὲ ἐπρόλαβε, σᾶς τὰ εἶπε ὅλα ὅσα ἥθελα νὰ σᾶς πῦ, ὁ ἀγαπητός μου φίλος καὶ παλαιός μου συμμαθητής, ὁ Πρύτανίς σας, κ. Σπηλιόπουλος, καὶ δὲν ἄφησε περιθώριον δὲν ἔμε. Σᾶς ὡμίλησε μὲ εὐρύτητα, ἀλλὰ καὶ συντομία, μὲ πληρότητα θαυμαστὴν καὶ μὲ ἐπιγραμματικότητα. Ἡτο τόσον ὡραῖος ὁ λόγος του, τόσον μεστὸς ἴδεων, ἐννοιῶν καὶ συμβουλῶν, ποὺ διμολογῶ ὅτι μοῦ ἔκαμε ἐντύπωσιν. Καὶ θὰ τὸν παρακαλέσω μάλιστα νὰ μοῦ τὸν στείλῃ νὰ τὸν ἐκτυπώσω, διὰ νὰ διανεμηθῇ σὲ ὅλους τοὺς σπουδαστὰς τῆς Χώρας.

Κάθε φορὰ ποὺ διμιλῶ εἰς τὴν Σχολήν σας, αἰσθάνομαι μίαν ἰδιαιτέραν χαράν. Καὶ θὰ σᾶς ἔξομολογηθῶ τὸν λόγον: ἡ Σχολή σας εἶναι ἡ μόνη θεωρητικὴ Σχολή, εἰς τὴν διοίαν δὲν ὑπῆρξα Καθηγητής. Καὶ δπως κανεὶς ἐπιθυμεῖ πάντοτε ἐκείνῳ ποὺ δὲν ἔχει, ἔτσι κι' ἐγώ, ὅταν ἀνεβαίνω εἰς αὐτὸ τὸ Βῆμα, αἰσθάνομαι ὡσὰν νὰ εἴμαι καὶ ἐγὼ Καθηγητής σας καὶ νὰ σᾶς διδάσκω. Καὶ εἶναι μεγάλη ἡ χαρά μου αὐτὴ. Εἶναι μεγάλη ἡ συγκίνησίς μου, ὅταν σᾶς ἀντικρύζω, διότι εἶσθε τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος, εἶσθε οἱ μελλοντικοὶ ἥγεται τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τοῦ τόπου μας.

Διαλέξατε μία θεωρητικὴ ἐπιστήμη, μὲ εὐρὺ πεδίον ἐρεύνης. Ἡρθατε ἀπὸ τὰ Γυμνάσια, ὅπου ἐμάθατε ώρισμένα πράγματα, ἐνὸς ώρισμένου κύκλου. Σᾶς τὰ δίνουν ἐκεῖ νὰ τὰ μάθετε ὅπως εἶναι, χωρὶς βαθυτέραν ἔρευναν. Ἐδῶ

δῆμως στὶς Ἀνώτατες Σχολές δὲν εἶναι τὸ ᾴδιο. Ἐδῶ καλεῖσθε καὶ σεῖς εἰς τὴν ἔρευνα τῆς ἀληθείας. Θὰ ἀκούσετε, θὰ διαβάσετε, θὰ διδαχθῆτε τὶς ἔννοιες καὶ τὰ θέματα τῆς Ἐπιστήμης ποὺ διαλέξατε, ἀλλὰ δὲν θὰ ἀρκεσθῆτε σ' αὐτό. Θὰ ἔρευνήσετε μόνοι σας, θὰ ἐμβαθύνετε, θὰ σχηματίσετε καὶ δική σας γνώμη. Γνώμη ποὺ θὰ προκύψῃ ἀπὸ τὴν μελέτη καὶ τὴν ἔρευνα, ἀπὸ τὸν μόχθο δηλαδή. Καὶ ἡ γνώμη σας αὐτή θὰ σᾶς γίνη πίστις καὶ θὰ τὴν ὑποστηρίξετε στὴν συζήτησι καὶ στὸν διάλογον καὶ θὰ τὴν ἀντιτάξετε.

Θὰ μοχθήσετε λοιπὸν καὶ θὰ κουρασθῆτε διὰ νὰ φθάσετε σ' αὐτὸ τὸ σημεῖον καὶ νὰ δλοκληρωθῆτε. Ἄλλα καὶ πάλι μὴ νομίζετε ὅτι τὰ μάθατε καὶ τὰ ξέρετε δλα, γιατὶ πολλές φορές αὐτὸ κάννετε καὶ δὲν θέλετε νὰ παραδεχθῆτε ὅτι δὲν εἶναι ὅπως τὰ λέτε σεῖς.

Σᾶς τὸ λέγω αὐτό, γιατὶ καὶ ἡμεῖς ὑπήρξαμε σπουδασταί. Καὶ εἴμαστε καὶ θὰ παραμείνωμεν, ἵσως, πάντα σπουδασταί, γιατὶ κανεὶς ποτὲ δὲν δλοκληρώνει τὰς γνώσεις του. Αὐτὸ εἶναι ἔνα ἀκατόρθωτο πρᾶγμα. Καὶ δι Πιλᾶτος ἔρωτησε τὸν Χριστὸ καὶ τὸ λέγει τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Μεγάλης Πέμπτης: « τί ἐστιν ἀλήθεια ; », γιατὶ κανεὶς δὲν τὴν συλλαμβάνει ἀπόλυτα καὶ δὲν τὴν κατέχει δλόκληρη.

Θὰ ἀναζητήστε καὶ σεῖς τὴν ἀλήθεια, ἐργαζόμενοι καὶ μοχθοῦντες. Μόνον ὁ μόχθος καὶ ἡ ἐντατικὴ προσπάθεια καὶ ἔρευνα θὰ σᾶς δώσουν τὴν γνῶσιν. Καὶ ἡ γνῶσις εἶναι δύναμις καὶ χρειάζεται, γιὰ νὰ φθάσετε στὸ ἐπιθυμητὸ σημεῖον ἀπὸ ὅπου θὰ μπορῆτε νὰ ἐξορμήσετε, γιὰ νὰ κατακτήσετε τὴν ζωήν.

Γιὰ νὰ γίνη αὐτό, χρειάζονται δύο πράγματα : Χρειάζεται ὁ καθωρισμένος σκοπός, ἀλλὰ καὶ ἡ μέθοδος. Γιατὶ ἄν λείπῃ ἡ μέθοδος, ματαιοπονεῖτε, παπαγαλίζετε. "Αν πάλι υπάρχῃ ἡ καλὴ μέθοδος, ἀλλὰ δὲν υπάρχῃ ὁ σαφῶς καθωρισμένος σκοπός, ὁ στόχος, τὸν ὅποιον θὰ πρέπει νὰ πετύχετε, τότε καὶ πάλιν τίποτα δὲν ἐπιτυγχάνετε.

Μὴ σᾶς παρασύρουν οἱ μῆθοι. "Ἄλλοτε ἡ μυθολογία ἔγραψε τὴν ἴστορίαν, ἀλλὰ τώρα παραμορφώνει τὴν ἴστορίαν. "Ενας μῆθος εἶναι « ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψεως ». Όμιλοῦμε περὶ αὐτῆς, ἀλλὰ δὲν τὴν παραδεχόμεθα. "Υπάρχει ἐλευθερία σκέψεως, ὅταν δέχωμαι ὅτι καὶ ὁ ἄλλος δικαιοῦται νὰ ἔχῃ καὶ νὰ διατυπώνῃ γνώμην, ἔστω καὶ διαφορετικὴν ἀπὸ τὴν δική μου.

"Άλλος μῆθος εἶναι « ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου ». Ἄλλα ποῦ εἶναι ἡ ἐλευθερία αὐτή, ὅταν δὲν μπορῆς νὰ πῆς τὴν γνώμη σου, γιατὶ φοβᾶσαι ὅτι θὰ παρεξηγηθῆς καὶ θὰ σὲ ποῦν αἰρετικό. Μὰ ἀκριβῶς, ἡ ἀντίθετη γνώμη καὶ ἡ αἴρεσις εἶναι στοιχεῖα προόδου. Τὸ ἄτομον ζῆ φυσικὰ μέσα εἰς τὴν κοινωνία. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ παραγνωρίσωμε τὴν προσωπικότητά του, γιατὶ μόχθησε, δούλεψε σκληρά καὶ κουράσθηκε γιὰ νὰ δημιουργήσῃ καὶ σχηματίσῃ τὴν γνώμη του. "Εχει γι' αὐτὸ δικαίωμα νὰ τὴν ἀντιτάξῃ μὲ δύναμι καὶ μὲ θέλησι καὶ μὲ πίστι. Δὲν μοῦ ἀρέσει ποτὲ ἡ μία καὶ καθολικὴ

γνώμη, στήν όποιαν πρέπει πάντες νὰ ύποτάσσωνται. Σὲ θέλω νᾶχης τὴν δύναμι καὶ νὰ μπορῆς νὰ προβάλλῃς τὴν γνώμη σου καὶ νὰ μπορῆς νὰ τὴν προτάξῃς σθεναρὰ καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ σταθῇς καὶ μόνος σου ἀκόμα ἀπέναντι τοῦ συνόλου.

Ἄλλὰ γιὰ νὰ τὸ κατορθώσῃς αὐτό, πρέπει νᾶχης δουλέψει πολὺ σκληρά. Ἡ ἐργασία καὶ ὁ μόχθος θὰ σου δώσουν τὴν γνῶσιν, ποὺ θὰ γίνῃ γιὰ σένα πίστις καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους πειθό.

Ἡ ζωὴ εἶναι δύσκολη καὶ γιὰ σᾶς εἶναι ἀκόμη πιὸ δύσκολη καὶ χρεάζεται νὰ ἐργασθῆτε μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ πίστιν διὰ τὴν ἐπιστήμην. Ὁποιος ἔχει τὴν ἐπιστήμην ὡς σκοπὸν καὶ ὅχι ὡς μέσον βιοπορισμοῦ θὰ ἐπιτύχῃ. Διότι ἐπιστήμων δὲν γίνεται ἐκεῖνος ὁ ὄποιος ὡς σκοπὸν καὶ ὡς τέρμα τῶν προσπαθειῶν του θέτει τὴν ἀπόκτησιν ἐνὸς πτυχίου. Ὁ σπουδαστής αὐτὸς εἶναι καταδικασμένος νὰ ἀποτύχῃ. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐργασθῆτε κατ' αὐτὴν τὴν περίοδον τοῦ βίου σας σκληρά.

Μὴ νομίζετε ὅτι ὅλα θὰ πᾶνε ρόδινα, διότι εἰσήλθαμεν εἰς τὴν Κοινὴ Ἀγορά. Εἶσθε μέλλοντες οἰκονομολόγοι καὶ μπορῶ νὰ σᾶς τὸ πῶ : ἡ δημιουργία τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς δὲν πρόκειται νὰ αὐξήσῃ τοὺς καταναλωτάς. Αὐτοὶ παραμένουν οἱ αὐτοί, τὸ μέγεθος τῆς ἀγορᾶς εἶναι τὸ ἴδιο, θὰ ἐπιτύχῃ δὲ μόνον ἐκεῖνος ὁ ὄποιος θὰ κατορθώσῃ, μέσα στὴν Κοινὴ Ἀγορά, νὰ βελτιώσῃ τὴν θέσι του. Θὰ ἀπαιτηθοῦν διὰ τοῦτο τεράστιαι προσπάθειαι : πρέπει νὰ μειωθῇ τὸ κόστος τῶν προϊόντων μας καὶ πρέπει νὰ βελτιωθῇ καὶ ἡ ποιότης των καὶ θὰ πρέπει νὰ τὰ διαδώσωμεν. Διὰ νὰ γίνουν δὲ αὐτά, χρεάζεται συγχρονισμὸς τῶν παραγωγικῶν μας ἐγκαταστάσεων καὶ προσαρμογὴ μας πρὸς τὰς νεωτέρας μεθόδους μὲ ἔνα ἐπιστημονικὸν προσωπικόν.

Τὴν ἀνάγκην αὐτῆς τῆς προσπαθείας, τὴν ἀναγνωρίζει ὁ καθεὶς ἀπὸ ἡμᾶς, ἀλλὰ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἄλλου. Μεταθέτομεν τὸ βάρες τῶν ἀπαιτουμένων θυσιῶν εἰς τὸν γείτονά μας καὶ ἐφησυχάζομεν, χωρὶς νὰ ἐξετάζωμεν τί θυσίας θὰ πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ κάνωμεν. Πρέπει, λοιπόν, δῆλοι νὰ δουλέψωμε σκληρά. Πρέπει καὶ σεῖς νὰ ἐργασθῆτε μὲ πάθος, γιὰ νὰ σταθῆτε καὶ νὰ κρατῆστε τὸ μέλλον τῆς Χώρας, ποὺ εἶναι καὶ δικό σας μέλλον, στὰ χέρια σας. Καὶ αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἔχει ὁ ὅρκος ποὺ δώσατε.

Καὶ ἐν ὀνόματι ὅλων αὐτῶν καὶ τοῦ ὅρκου σας, σᾶς καλῶ νὰ ἀφοσιωθῆτε μὲ πίστιν καὶ ζῆλον εἰς τὸ ἔργον σας, εἰς τὴν μελέτην σας. Αὐτὸ σᾶς τὸ ζητεῖ τὸ μέλλον τοῦ τόπου μας. Σᾶς τὸ ζητεῖ ἡ Ἑλλὰς καὶ πρέπει δῆλοι νὰ ἀκούμε τὴν φωνὴν τῆς Ἑλλάδος.